

תורה אור

- ↑ וְהָיָה בְּאֵנִיּוֹת סוּדָר מִפְּרֻקָּה תְּבִיא לְחֻמָּה: מְשַׁלֵּי לֹא יֵד

הגהות הב"ח

(א) גמ' כולבא רעיא. י"צ ובסנהדרין דף ק"ג איתא קולבאי בקו"ף: (ב) רש"י ד"ס ונגדי וכו' שהלגין שקורין קייטרא שזנו ממתו: (ג) ד"ה בני כורי וכו' שהיו קרובין. י"צ ס"א קרוביו וס"א קבורים: (ד) ד"ה באתרא וכו' תרמילו. י"צ פ"י רש"י בפי תלם כדו כדה מתרגמנן קולמא:

מוסף רש"י

באתר דמרי ביתא תלא זייניה. מקום שהלדון מולד כליו, כולבא רעיא. נכל רועה, קולתיה תלה. כדו תלה לשם, כמו (בראשית כד) כדה דמתרגמנן קולמא. ל"א קודמיה מקדמו, כמו מקדה של מרס (סנהדרין קג).

פד:

ואפילו הכי. דלמר רבי אלעזר צרכי שמעון לעיל ספיקות שלכס כך: לא סמך. דעמיה אחי מלצקש רחמים ומחילה ציפורין שמא מטא בלחד מן הלדיקים: **בלאורמא** הוו **מיינין** ליה **שיסין נמטי**. צערב היו מקפלין תחתיו במשכבו ס' לצדים שקורין פלשט"ר: **א משיכלי**. כמין עריצות קטנות שמשתמשין בהן מים ושופכין וצלשון לע"ז קונקר"י: **ונגדי מסופיה שיסין משיכלי דמא וריבא**. ומושכין מתחתיו ששים עריצות מלאות דס וכאז דס לקוי שהלצין ^(א) שזכו ממנו משכין שזא עליו: **מיני לפדא**. מיני מאכל שעושים מתאנים: **אמר** להו. למכאזביו: **ציטול סורה**.

שתיין ספגי. מפרש במדרש שעמד עליהם נמשול שנים לטבעם ונדרו לו ושקט הרוח: הוה

דביתהו שיתין מיני לפדא ואכיל להו וברי ולא הות שבקא ליה דביתהו למיפק לבי מדרשא כי היכי דלא לדחקוהו רבנן באורתא אמר להו אחיי ורעיי בואו בצפרא אמר להו זילו מפגי ביטול תורה יומא חד שמעה דביתהו אמרה ליה את קא מיייתית להו עילוך כלית ממון של בית אבא אימדרה אזלה לבית נשא סליקו ואתו הנך [שיתין] ספוגאי עיילו ליה שיתין עבדי כי נקיטי שיתין ארנקי ועבדו ליה שיתין מיני לפדא ואכיל להו יומא חד אמרה לה לברתה זילי בקי באבוך מאי קא עביד האידנא אתיא אמר לה זילי אמרי לאמך שלנו גדול משלהם קרי אנפשיה יהיתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה אכל ושתי וברי נפק לבי מדרשא אייתו לקמיה שתינ מיני דמא טהרינהו הוה קא מרגני רבנן ואמרי סלקא דעתך לית בהו חד ספק אמר להו אם כמותי הוא יהיו כולם זכרים ואם לאו תהא נקבה אחת ביניהם היו כולם זכרים ואסיקו להו ^(א)ר' אלעזר על שמיה תניא אמר רבי כמה פריה ורביה ביטלה רשעה זו מישראל כי הוה קא ניחא נפשיה אמר לה לדביתהו ידענא בדרבנן דרתיחי עלי ולא מיעסקי בי שפיר אוגנין בעיליתאי ולא תידחלין מינאי א"ר שמואל בר נחמני אישתעיא לי אימיה דרבי יונתן דאישתעיא לה דביתהו דרבי אלעזר ברבי שמעון לא פחות מתמני סרי ולא טפי מעשרין ותרין שנין אוגניתיה בעיליתא כי הוה סליקנא מעיגנא ליה במזייה כי הוה משתמטא ביניתא מיניה הוה אתי דמא יומא חד חזאי ריחשא דקא נפיק מאוניה חלש דעתאי איתחוי לי בחלמא אמר לי לא מידי הוא יומא חד שמעי בזילותא דצורבא מרבנן ולא מחאי כדבעי לי כי הוו אתו בי תרי לדינא הוו קיימי אבבא אמר מר מילתיה ומר מילתיה נפיק קלא מעיליתיה ואמר איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי יומא חד הוה קא מינציאי דביתהו בהדי שבבתא אמרה לה תהא כבעלה שלא ניתן לקבורה אמרי רבנן כולי האי ודאי לאו אורח ארעא איכא דאמרי רבי שמעון בן יוחאי איתחזאי להו בחלמא אמר להו פרידה אחת יש לי ביניכם ואי אתם רוצים להביאה אצלי אוול רבנן לאעסוקי ביה לא שבקו בני עכבראי דכל שני דהוה גיים רבי אלעזר ברבי שמעון בעיליתיה לא סליק חיה רעה למתייהו יומא חד מעלי יומא דכיפורי הוה הוו טרידי שדרו רבנן לבני בירי ואסקוהו לערסיה ואמטויה למערתא דאבוה אשכחוה לעכנא דהדרא לה למערתא אמרו לה עכנא עכנא פתחי פוך ויכנס בן אצל אביו פתח להו שלח רבי לדבר באשתו שלחה ליה כלי שגשתמש בו קודש ישתמש בן חול ^(א)תמן אמרין באתר דמרי ביתא תלא זייניה ^(ב) כולבא רעיא קולתיה תלא שלח לה נהי דבתורה גדול ממני אבל במעשים טובים מי גדול ממני שלחה ליה בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא במעשים ידענא דהא קביל עליה יסורי בתורה מאי היא דכי הוו יתבי רבן שמעון בן גמליאל ורבי יהושע בן קרחה אספסלי יתבי קמייהו רבי אלעזר בר' שמעון ורבי אארעא מקשו ומפרקו אמרי מימיהן אנו שותים והם יושבים על גבי קרקע עבדו להו ספסלי אסקינהו אמר להן רבן שמעון בן גמליאל פרידה אחת יש לי ביניכם ואתם מבקשים לאבדה הימני אחתוהו לרבי אמר להן רבי יהושע בן קרחה מי שיש לו אב יחיה ומי שאין לו אב ימות אחתוהו נמי לרבי אלעזר ברבי שמעון חלש דעתיה אמר קא חשביתו ליה כוותי עד ההוא יומא כי הוה אמר רבי מילתא הוה מסייע ליה רבי אלעזר ברבי שמעון מכאן ואילך כי הוה אמר רבי יש לי להשיב אמר ליה רבי אלעזר ברבי שמעון כך וכך יש לך להשיב זו היא תשובתך השתא היקפתנו תשובות חבילות שאין בהן ממש חלש דעתיה דרבי אתא א"ל לאבוה אמר ליה בני אל ירע לך שהוא ארי בן ארי ואתה ארי בן שועל והיינו דאמר רבי שלשה ענוותנין הן ואלו הן אבא ובני

מדרשא דיתבי אספסלי: פרידה אחס. בן אחד: לאזדה הימני. שמא תשלוט זו עין רעה: שאין

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

ו**אפילו הכי**. דלמר רבי אלעזר צרכי שמעון לעיל ספיקות שלכס כך: לא סמך. דעמיה אחי מלצקש רחמים ומחילה ציפורין שמא מטא בלחד מן הלדיקים: **בלאורמא** הוו **מיינין** ליה **שיסין נמטי**. צערב היו מקפלין תחתיו במשכבו ס' לצדים שקורין פלשט"ר: **א משיכלי**. כמין עריצות קטנות שמשתמשין בהן מים ושופכין וצלשון לע"ז קונקר"י: **ונגדי מסופיה שיסין משיכלי דמא וריבא**. ומושכין מתחתיו ששים עריצות מלאות דס וכאז דס לקוי שהלצין ^(א) שזכו ממנו משכין שזא עליו: **מיני לפדא**. מיני מאכל שעושים מתאנים: **אמר** להו. למכאזביו: **ציטול סורה**.

שהיה עוסק בגירסתו תמיד צביתו: **אם מייסם להו עליוך**. אתה מציאן עליוך: **כלים ממון**. במאכל ורקבון בגדים: **ספוגאי**. יורדי הים באניות: **עיינו ליה שיסין עבדי**. לפי שעמד עליהן נמשול של ים והתפללו להנצל בזכותו של ר"א ונילוו בזכותו וכשעלו מן הים שלחו לו דורון: **אמרם לו**. אשמו לצרתא: **נקי בלבוך**. דנקי בלבוך מהו עושה. נקי לשון בקיאות וידיעה: **אמר**. ר' אלעזר לבנו זילי אמרי: **שלנו**. עושר גדול משלהם: **היסא כלניות סוחר**. על התורה נלמר: **וזרי**. ונתחזק: **נפק לני מדרשא**. אותו היום שלא עיכבתו אשמו: **שיסין מיני דמא**. שהראו לו הנשים לראות אס דס נדה הוא אס דס טהור דקיימא לן נדה (דף יט.) חמשה דמים הן טמאים בלשה ושאר מראות דמים טהורין: **טהרינהו**. להזקק לצעליהן בלא טבילה: **יהיו כולן זכרים**. יתעצרו כולן הלילה זכרים: **רשעה** זו. מלכות הרשעה שמינתהו תופש גגנים ולא בל לבית המדרש תמיד להראות לו הנשים את דמן. [א] ל"א על אשמו שעיכבתו מלכא לבית המדרש שנים רבות: **דרסיחי עלי**. על שנלקחין גגנים על ידי והיו להן קרובין: **אגניין צעיליטאי**. השכיבני צעלייתי: **צמוייס**. צשערו: **ציניטא**. שער: **ריחשא**. תולעת: **חלש דעתאי**. דאגתי שמא מעתה יסריח וירקני: **כולי האי**. משנודע לצריות שאינו חי ולא נקבר אין זה כבודו: **פרידה**. גזול אחד: **יש לי ציניס**. אביו היה: **עצריא**. שם מקום שסמוך לעירו: **לצני צירי**. שם כפר אחד שהיו ^(א) קרובין: **עכנא**. נחש: **דהדרא ליה למערה**. הקיפה את המערה כעין גלגל חונזה אלל פיה: **פסחי פיר**. הרחיצי ונכך מעל פוך ליתן מקום ליכנס: **לדבר בלשסו**. שמשא לו: **תמן אמרי**. בדרך ישראל אומרים המשל הזה על כגון זה: **בלאפרא דמריה תלא זייניה כולבא רעיא** קולתיה תלא. יתד שהיה הגבור רגיל לתלות בו כלי זיינו הנצל הרועה ^(א) תרמילו תלה בזנ"א בלע"ז: **בסורה**. מיהת לדצריך הוא גדול ממך במורה אלא לא ידענא אלא שפין ענה כך: **אכל צמעשים טובים**. אני יודעת שהוא גדול ממך דהא קביל עליה יסורים: **רשצ"ג**. אביו של רבי: **ורבי יפושע צ"ק**. ורבנן טובא צהדייהו אלא ששניהם גדולי הדור: **אמרי רבנן**. דבי

לו **אב**. דנח נפשיה דר"ש בן יוחי:

ר"ש

מסורת הש"ס

(א) נשעין יעקב איתא ואסיקו להו אלעזר, ^(א) סנהדרין קג, ^(א) ד"ה משיכלי אחר ד"ה ונגדי,

—❧—

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה רשעה. (ל"א כו' עד שנים רבות) תל"מ:

—❧—

לעזי רש"י

פלשט"ר [פילטרי"ש]. לבד.

קונקר"י [אוקרי"ן]. אגן דלי.

קייטור"א (בכ"ח)

[קייטור"א]. מוגלה. בול"א [בולזול"א]. חיק

עור של רועים (המשמש להם גם לשכיבה).